

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, de avocatul Veaceslav Brăteanu, în numele succesorului părții vătămate Cobzac Natalia și de avocatul Marian Babără, în numele inculpatei

Litvin Irina xxxx

Termenul de examinare,
instanța de fond: 05.07.2018 – 20.03.2019,
instanța de apel: 24.09.2019 – 03.03.2020,
instanța de recurs: 26.08.2020 – 17.11.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 20 martie 2019, Litvin Irina a fost condamnată în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90¹ Cod penal, Litvin Irina urma să execute pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani în penitenciar de tip deschis, de la data rămânerii definitive a sentinței, iar executarea restului pedepsei de 2 ani închisoare a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Cobzac Natalia, în partea încasării prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

De la Litvin Irina s-a încasat în beneficiul lui Cobzac Natalia prejudiciul moral în mărime de 80.000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6000 lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că la 08 decembrie 2015, aproximativ ora 10.30, inculpata Litvin I., conducea automobilul „Honda CRV”, n.î. XXXX, deplasându-se pe str. Ialoveni, din direcția șos. Hâncești spre loc. Durlești, mun. Chișinău.

În timpul conducerii unității de transport, deplasându-se în regiunea imobilului cu număr de adresă 98/1, conducătorul auto, încălcând din imprudență prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 357 din 13.05.2009 și anume: pct. 45.1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, 39.1) înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, pct. 42.1) Determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau indicatoarele rutiere 5.37.1, 5.41.3, iar în lipsa acestora - de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare, nu a ținut cont de faptul că se deplasa pe carosabil compus din 2 benzi de circulație, cu deplasare în ambele sensuri, lățimea totală de 7 m, în lipsa marcajului de determinare a benzilor, nu a ținut cont de obligativitatea ce-i revenea de a determina personal și vizual banda de circulație, nu a prevăzut posibilitatea apariției unor situații periculoase, nu a întreprins careva acțiuni ce ar sporit siguranța deplasării pe tronsonul dat de drum, reieșind din situația rutieră complicată (drum îngust, fără marcaj rutier, mișcare în dublu sens), deplasându-se în împrejurimea unor instituții de stat populate (sediul OCT Chișinău și o instituție de învățământ), nu a racordat viteza de deplasare, astfel încât să-și asigure posibilitatea reală de reacționare și evitare a unor eventuale situații periculoase, adică nu a manifestat dexteritate în conducere.

În circumstanțele expuse, în continuarea acțiunilor sale imprudente, Litvin I., se deplasa la o distanță mai depărtată de partea dreaptă a drumului, fără a ține cont de intervalul de siguranță necesar și în momentul când în vizorul său a apărut pietonul Cobzac V., care traversa carosabilului de la stânga la dreapta relativ deplasării unității de transport, fiind nepregătită pentru o astfel de situație periculoasă, deși situația rutieră o obliga la o prudență deosebită, nu a frânat pentru a stopa unitatea de transport, nu a asigurat deplasarea automobilului fără a schimba direcția de mers, s-a speriat și brusc a virat la stânga spre pieton, tamponându-l cu partea frontală dreaptă, locul tamponării fiind la o distanță de cel puțin 2,3 m. (inițial Litvin I. a indicat 5,6 m. ulterior 2,3 m.) de la bordură din cei 7 m. din lățimea totală

a carosabilului, deplasându-se în continuare, a ieșit de pe carosabil și trecând peste bordură, a mai parcurs o anumită distanță în câmp.

Urmare a impactului, pietonul Cobzac V., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 196 2616 din 05.02.2016, a primit vătămări corporale grave, iar la 08.12.2015, ora 17.20 acesta a decedat, vătămrile corporale primite în urma accidentului în traficul rutier, fiind în legătură de cauzalitate cu survenirea decesului.

Acțiunile inculpatei au fost încadrate pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

Instanța a reținut că inculpata nu a recunoscut vina și a declarat că se deplasa pe str. Ialoveni. Cunoaște bine acest drum deoarece se deplasa zilnic pe el. Era ora 10 dimineața, vizibilitatea era bună. Un microbuz venea din direcția opusă. Drumul era cu două sensuri de deplasare, cu câte o bandă pe sens, ea se deplasa pe partea dreaptă. Când a ajuns în dreptul microbuzului, din spatele microbuzului a ieșit o persoană, nu a văzut dacă persoana stătea pe marginea drumului, a văzut doar microbuzul. Persoana a făcut 2 pași pe partea de carosabil pe care se deplasa ea, din stânga spre dreapta. Viteza sa era de 40 km/h. Când a văzut persoana s-a speriat, a apăsat frâna și a luat volanul în stânga. Bărbatul s-a întors cu fața în direcția ei. S-a produs tamponarea, apoi a văzut în fața sa un copac mare, care se afla pe acostament din partea stângă. Pentru a nu se lovi de copac, a luat volanul în stânga. Nu-și amintește ce a urmat, dar s-a oprit în câmp. Tamponarea s-a produs pe partea de carosabil pe care se deplasa ea. La cererea poliției, a arătat unde s-a produs tamponarea. Stătea cu spatele spre direcția sa de deplasare, așa cum acolo se află un loc de parcare. Stătea pe mijlocul drumului și a arătat că tamponarea s-a produs pe partea stângă. La acel moment a repetat de câteva ori acest lucru. Peste câteva zile mama sa, s-a întâlnit cu soția persoanei pe care a lovit-o și s-a oferit să o ajute. Tatăl său și prietenul său în acele zile a ajutat succesul părții vătămate cu înmormântarea. Pentru a evita tamponarea, a cotit la stânga. Tamponarea s-a produs mai aproape de buzunar, pe banda sa de deplasare. Microbuzul de rută, de culoare albă se deplasa spre ea, și atunci i s-a părut că microbuzul se deplasa mai repede ca automobilul său. Lățimea drumului este de aproximativ 7 m. și este linie de delimitare a benzilor de deplasare. Pe partea sa de drum victima a făcut doi pași. Distanța între ea și pieton, din momentul când l-a văzut, era de 2 m.. Când s-a produs tamponarea victima s-a întors spre ea și s-a oprit în loc. Era o distanță foarte mică dintre ei și totul s-a produs repede, din acest motiv poate nu sunt urme de frânare. Când s-a produs tamponarea a frânat a luat volanul în stânga, a văzut copacul și nu a mai frânat, ca rezultat a ajuns în câmp. Victima s-a lovit de capota automobilului și s-a deplasat cu el pe capotă, când a virat la stânga el a căzut jos lângă copac. Nu știe dacă a lovit victima de copac. Nu a mers cu roțile peste victimă. Pe marginea drumului era bordura și apoi un câmp. Câmpul era cu denivelări, în raport cu drumul bordura este cu 5 cm. mai sus, apoi câmpul este poziționat în vale. În spatele său se afla o trecere de pietoni la 160 m. și mai este o trecere de pietoni în fața sa aproximativ la o distanță de 120 m. A observat pietonul când era paralel cu rutiera. Acesta a ieșit imediat după rutiera. Totul s-a întâmplat foarte rapid, nu ține minte

dacă era cu frâna apăsată până la tamponare, a frânat și a virat volanul la stânga când l-a văzut. Urma de frânare nu era deoarece distanța era foarte mică.

Totodată, vinovăția inculpatei a fost dovedită integral prin probele administrate.

Astfel, succesorul părții vătămate Cobzac N. a comunicat că cineva din partea inculpatei a achitat cheltuielile pentru înmormântare. Inculpata nu a telefonat și nu și-a cerut scuze. Soțul ei era perfect sănătos, era foarte atent și prudent. Toate circumstanțele le cunoaște de la ofițerul de urmărire penală.

Martorul Trocin A., care activa în calitate de polițist șofer, a relatat că împreună cu anchetatorul Rimari G. s-a deplasat la fața locului, unde au văzut un automobil de model „Honda” care se afla în câmp la o distanță de aproximativ 30 m. Au stabilit circumstanțele accidentului, măsurările fiind efectuate după spusele inculpatei, însă în momentul fotografierii, când anchetatorul i-a spus să se poziționeze pe carosabil aproximativ la locul tamponării, aceasta a indicat locul tamponării în sens opus deplasării ei. Locul tamponării a fost indicat pe carosabil partea relativ deplasării, banda de deplasare a inculpatei. Automobilul se afla pe partea stângă a carosabilului, raportat la sensul ei de deplasare. Victima nu era la fața locului, fiind deja transportată la spital.

Martorul Chizima G. a indicat că, împreună cu vecinul Mihai, se deplasa dinspre or. Durlești spre str. Sfânta Vineri, se uitau spre stație și au văzut cum un microbuz a pornit de la stație, apoi a auzit o lovitură. Când a ridicat capul a văzut un om care era împins de automobil. Persoana încerca să se ridice de jos, dar automobilul îl împingea înainte. Automobilul a trecut de pe partea stângă a carosabilului, pe trotuar în regiunea stației. Omul s-a oprit în pomul de nuc, iar automobilul s-a deplasat în câmp. În timpul impactului, pietonul a fost împins de automobil. Nu a auzit ca automobilul să frâneze. Din momentul când a pornit rutiera și până la tamponarea pietonului au trecut 5 secunde. Nu a văzut nemijlocit tamponarea pietonului și nici din ce parte a trecut. În momentul când s-a produs accidentul a ridicat capul și a văzut că microbuzul era aproximativ la distanța de 20 m. de la locul tamponării. A văzut că victima stătea pe asfalt și dorea să se ridice, dar automobilul îl împingea și victima se rostogolea. Se deplasa paralel cu stația, iar rutiera era un pic înaintea lor. Inițial rutiera a staționat la stație, apoi s-a pornit. Rutiera și automobilul „Honda” s-au intersectat înainte de producerea tamponării. Nu poate comunica care era distanța de la locul intersecției automobilelor până la locul tamponării. Pe acel segment de drum nu există trecere pentru pietoni. Lovitura s-a produs aproximativ lângă microbuz și pietonul a fost târât până la nuc. Se afla pe a doua cărare, paralel cu drumul unde s-a produs tamponarea. Până la tamponare nu a văzut pietonul.

Martorului Rîmari G. a comunicat că inculpata la faza urmăririi penale a prezentat un martor - angajat al INP, procesul-verbal de audierea a acestuia fiind anexat la materialele cauzei. Însă, pe parcurs s-a demonstrat că acest martor nu a fost la fața locului, acesta era acasă, însă un cunoscut al inculpatei l-a sunat și l-a rugat să dea declarații. Ulterior, fiind ridicate interceptările telefonice, a fost demonstrat că martorul nu a văzut accidentul rutier. Expertiza auto-tehnică a fost dispusă din date inițiale, obținute din experimentul efectuat cu prezența bănuitei, fără careva alte

surse. Bănuita a indicat circumstanțele comiterii accidentului. La fața locului s-a efectuat doar cercetarea la fața locului. Locul tamponării pietonului era pe contrasens. Ulterior, făcând declarații în prezența avocatului, inculpata și-a schimbat depozițiile. Nu a făcut careva abuzuri la efectuarea cercetării accidentului rutier. Legea permite efectuarea experimentului cu participarea doar a bănuitei, iar în prima declarație a inculpatei este indicat martorul în cauză. Relativ deplasării automobilului de model „Honda”, este o trecere de pietoni, la distanța de 150 de m.

Conform procesului-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 08.12.2015 și anexelor acestuia, planșa fotografică și schița accidentului rutier, accidentul rutier s-a produs pe str. Ialoveni din direcția str. Sfânta Vineri spre str. Caucazului, or. Durlești, mun. Chișinău, pe timp de zi, iluminat de lumina solară.

Potrivit procesului-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 26.02.2016, cu participarea lui Litvin I. și a avocatului ei, aceasta a declarat alte date privind locul unde pentru prima dată a văzut pietonul și unde s-a produs tamponarea.

Conform raportului de expertiză judiciară (medico-legală) nr. 196D/2616 din 05.02.2016, moartea lui Cobzac V. a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise, contuziei cerebrale, fracturii bazei craniului, hemoragiei externe și interne și se află în legătură cauzală directă cu survenirea decesului.

Potrivit raportului de expertiză judiciară (medico-legală) nr. 224/D/2616 din 28.04.2017, reieșind din localizarea, caracterul morfologic și mecanismul de formare al leziunilor corporale, în timpul impactului primar posibil, victima Cobzac V. era în poziția ortostatică, orientată cu fața laterală dreapta spre unitatea de transport aflată în mișcare.

Vinovăția inculpatei rezultă și din deteriorările depistate la automobilul „Honda CRV”, și anume, în urma producerii accidentului a fost deteriorată bara de protecție partea dreaptă, parbrizul, acoperișul partea dreaptă, capota din față partea dreaptă.

Aceste circumstanțe au fost confirmate și prin declarațiile martorului Trocin A., că după lovirea pietonului, automobilul inculpatei s-a tamponat în copaci și avea deteriorat parbrizul și acoperișul.

Inculpata Litvin I. a confirmat în ședința de judecată că deteriorarea aeromobilului s-a produs ca rezultat al tamponării cu victima în partea stângă față, în regiunea farului. Deteriorarea de pe partea stângă a acoperișului automobilului a fost cauzată de o creangă a copacului. În momentul producerii accidentului, victima s-a lovit de capota automobilului și ea s-a deplasat cu el pe capotă, virând spre stânga.

Totodată, a fost demonstrată lipsa urmelor de frânare la fața locului accidentului rutier prin actele întocmite la fața locului și declarațiile martorului Chizima G., că nu a auzit ca automobilul inculpatei să frâneze sau să se oprească, dar a văzut că farul de frânare a automobilului s-a aprins deja când aceasta se afla în câmp, fiind irelevante declarațiile inculpatei că în momentul în care a văzut persoana, s-a speriat și a apăsat frâna.

Vinovăția inculpatei rezultă și din declarațiile ei, că distanța dintre ea și pieton, din momentul când l-a văzut, era de 2 m. Când s-a produs tamponarea, victima s-a întors spre ea și s-a oprit în loc. În acest moment, ea a întors volanul în partea stângă,

spre pieton. Victima s-a lovit de capota automobilului și s-a deplasat cu el pe capotă, când a virat la stânga, victima a căzut jos lângă copac. Aceste împrejurări au fost confirmate și de martorul Chizima G., care a indicat că a văzut că victima s-a oprit în tulpina nucului și nu a avut contact cu creanga copacului.

Vinovăția inculpatei se confirmă și prin raportul de expertiză judiciară (medico-legală) nr. 196D/2616 din 05.02.2016, potrivit cărui, moartea lui Cobzac V. a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise, contuziei cerebrale, fracturii bazei craniului, hemoragiei externe și interne și se află în legătură cauzală directă cu survenirea decesului, precum și prin raportul de expertiză judiciară (medico-legală) nr. 224/D/2616 din 28.04.2017, conform cărui, reieșind din localizarea, caracterul morfologic și mecanismul de formare al leziunilor corporale, în timpul impactului primar posibil, victima Cobzac V. era în poziția ortostatică, orientată cu fața laterală dreapta spre unitatea de transport aflată în mișcare.

Pe lângă aceasta, vinovăția inculpatei rezultă și din declarațiile martorului Chizima G., că a auzit o lovitură, apoi a văzut victima era pe asfalt și încerca să se ridice, însă automobilul îl împingea înainte, iar victima se rostogolea. Victima s-a oprit în tulpina nucului, iar automobilul s-a oprit în câmp.

Deci, a fost constatat că automobilul „Honda CRV”, n.î. XXXX, a fost implicat într-un accident rutier în rezultatul căruia a decedat Cobzac V.

Mai mult, vinovăția inculpatei se confirmă și prin faptul că, inițial, la solicitarea ofițerului de urmărire penală, a indicat locul tamponării pietonului pe contrasens.

Totodată, concluziile raportului de expertiză din 24.05.2017 specifică doar distanța necesară unui automobil de model „Honda CRV” pentru oprire și că în speță era imposibilă evitarea impactului prin frânare.

Ori, în cadrul cercetării judecătorești a fost demonstrat că în momentul în care în vizorul inculpatei a apărut victima, aceasta s-a speriat, nu a frânat și a virat la stânga în direcția pietonului, iar concluziile raportului de expertiză din 24.05.2017 nu demonstrează nevinovăția ei.

Astfel, a fost stabilit că inculpata nu a ținut cont de obligativitatea ce îi revenea de a determina personal și vizual banda de circulație, nu a prevăzut posibilitatea apariției unor situații periculoase, nu a întreprins careva acțiuni ce ar spori siguranța deplasării pe această porțiune de drum, reieșind din situația rutieră complicată (drum îngust, fără marcaj rutier, mișcare dublu sens) și deplasându-se în apropierea unor instituții de stat solicitate, nu a racordat viteza de deplasare încât să-și asigure posibilitatea reală de reacționare și evitare a unor eventuale situații periculoase, astfel că nu a manifestat dexteritate în conducere.

Pe lângă aceasta, inculpata se deplasa la o distanță mai mare de partea dreaptă a drumului, fără a ține cont de intervalul de siguranță necesar și, în momentul când în vizorul său a apărut pietonul, care traversa carosabilul de la stânga la dreapta relativ deplasării automobilului, nefiind pregătită pentru o asemenea situație periculoasă, deși situația rutieră o obliga la prudență deosebită, nu a frânat pentru a stopa unitatea de transport, nu a asigurat deplasarea automobilului fără a schimba direcția de mers, s-a speriat și brusc a virat la stânga spre pieton, tamponându-l cu partea frontală dreaptă.

Urmarea prejudiciabilă se exprimă în decesul victimei, iar potrivit raportului de expertiză judiciară (medico-legală) nr. 196D/2616 din 05.02.2016, moartea lui Cobzac V. a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise, contuziei cerebrale, fracturii bazei craniului, hemoragiei externe și interne și se află în legătură cauzală directă cu survenirea decesului.

Din materialele cauzei rezultă că urmare a tamponării de către automobilul „Honda CRV”, condus de inculpata ce a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere, pietonului Cobzac V. i-au fost cauzate leziuni corporale grave ce au dus la decesul acestuia.

Legătura cauzală este probată și prin rapoartele de expertiză judiciară nr. 196D/2616 din 05.02.2016 și nr. 224/D/2616 din 28.04.2017, prin care s-a constatat că decesul lui Cobzac V. a survenit drept urmare a leziunilor corporale cauzate prin tamponarea acestuia de automobil, iar reieșind din localizarea, caracterul morfologic și mecanismul de formare al leziunilor corporale, în timpul impactului primar posibil, victima era în poziția ortostatică, orientată cu fața laterală dreapta spre unitatea de transport aflată în mișcare, Deci, se constată legătura cauzală directă dintre accidentul rutier și cauza decesului.

În același timp, latura subiectivă a infracțiunii se exprimă prin imprudență față de survenirea decesului victimei Cobzac V.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpata a comis o infracțiune gravă care se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani, că *nu a recunoscut vina*, nu are antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, este încadrată în câmpul muncii, nu are persoane la întreținere, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, că ea a fost atrasă de mai multe ori la răspundere contravențională, inclusiv pentru comiterea unor accidente rutiere, că nu a reparat prejudiciul cauzat succesului părții vătămate, concluzionând că reeducarea și corectarea ei este posibilă cu aplicarea pedepsei cu închisoare, cu suspendarea parțială a executării pedepsei conform art. 90¹ Cod penal.

În același timp, instanța a statuat că, prin acțiunea civilă înaintată, succesul părții vătămate Cobzac N. a solicitat încasarea din contul inculpatei a prejudiciului material în sumă de 2000 lei, moral în mărime de 500.000 lei, a sumei de 3000 lei lunar pentru întreținerea copiilor minori ai victimei și a cheltuielilor de asistență juridică, ulterior fiind depusă o cerere de majorare a pretențiilor în partea prejudiciului moral la suma de 800.000 lei.

Însă, atunci când pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei pentru stabilirea circumstanțelor referitor la veniturile inculpatei, compania de asigurări cu care avea încheiat contract de asigurare etc., urmează a admite în principiu acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material și a prejudiciului pentru întreținerea copiilor minori a victimei decedate, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să se expună instanța civilă.

Totodată, în circumstanțele stabilite ale cauzei, este echitabilă dispunerea încasării din contul inculpatei în beneficiul lui Cobzac N. a prejudiciului moral în mărime de 80.000 lei.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Ori, statului îi revine obligația pozitivă de a administra probe pentru a demonstra vinovăția persoanei.

Mai mult, acuzarea nu a prezentat probe care ar confirma suportarea și achitarea de către instituția publică de expertiză a costului raportului de expertiză, iar salariul procurorului și consumabilele nu se încadrează în prevederile art. 227 Cod de procedură penală, circumstanțe în care este neîntemeiată cererea privind încasarea cheltuielilor judiciare.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, Vitalie Lungu, a declarat apel, solicitând casarea sentinței în partea respingerii cererii privind încasarea cheltuielilor judiciare și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la inculpată să fie încasate în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 3674 lei.

Apelantul a invocat că, conform art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

În cadrul unei cauze penale, cheltuielile judiciare sunt provocate de săvârșirea faptei prejudiciabile care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o.

Astfel, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat de săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea unei infracțiuni, astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

3.1. Avocatul Veaceslav Brăteanu și succesorul părții vătămate Cobzac Natalia, la fel, au declarat apeluri, solicitând casarea sentinței în latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material și moral.

Apelanții au indicat că victima a fost soțul lui Cobzac N. și tatăl a doi copii minori. Decesul soțului i-a provocat suferințe de ordin psihic, rezultate din pierderea lui și a tatălui pentru cei doi copii, care s-au manifestat și continuă a se menține sub forma depresiei. Deoarece victima nu mai poate fi reîntoarsă la viață s-au substituită cu altă persoană, iar decesul acestuia a lăsat o amprentă gravă de ordin emoțional, succesorul părții vătămate a evaluat daunele morale la suma de 800.000 lei.

Ori, suma prejudiciului material și moral solicitată de către succesorul legal al părții vătămate reprezintă o justă și echitabilă satisfacție a prejudiciului material și moral suferit de reclamantă, ca urmare a decesului victimei, evenimente care au produs suferințe psihice incomensurabile și care în esență sunt de natură perpetuă.

3.2. A declarat apel și avocatul Radu Dumneanu, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Apelantul a invocat că impactul s-a produs nemijlocit pe banda de deplasare a mijlocului de transport condus de inculpată, iar potrivit concluziilor raportului de expertiză auto-tehnică, în circumstanțele în care s-a produs accidentul rutier, aceasta nu a avut posibilitatea tehnică de a evita impactul.

Este evident că inculpata, inclusiv în momentul impactului, circula pe banda sa de deplasare, iar schimbarea direcției de deplasare a avut loc doar după accident, or, de la locul impactului și până la mijlocul carosabilului mai era o distanță de 1,2 m.

În același timp, victima a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere și a traversat drumul pe un tronson în care nu era prevăzută trecere pentru pietoni, prin spatele unui mijloc de transport de rută, deși la distanțele prevăzute de regulament erau treceri de pietoni și intersecții.

Totodată, atât martorul Trocin A., membru al grupei operative care a ieșit la fața locului, cât și martorul Rîmari G., ofițer de urmărire penală, care a exercitat nemijlocit urmărirea penală în cauza dată, au indicat că inculpata a revenit și a indicat la locul real al tamponării în momentul efectuării cercetării la fața locului, fapt care a fost confirmat și în cadrul audierii acesteia imediat după efectuarea acțiunii de urmărire penală, audierea respectivă având loc în lipsa avocatului. Nemijlocit în calitate de bănuț și în prezența avocatului, Litvin I. a fost audiată mult mai târziu în cadrul procesului, situație ce denotă că afirmațiile instanței pentru a respinge argumentele apărării sunt vădit neîntemeiate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, apelul procurorului a fost respins, ca nefondat.

Apelurile avocatului Radu Dumneanu în interesele inculpatei Litvin Irina, al succesorului părții vătămate Cobzac Natalia și al avocatului Veaceslav Brăteanu, au fost admise, casată sentința în latura pedepsei și a soluționării acțiunii civile în partea încasării prejudiciului moral, și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Litvin Irina, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa cu 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

De la Litvin Irina s-a încasat în beneficiul lui Cobzac Natalia prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatei care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare probelor administrate.

Deși inculpata nu a recunoscut vina, aceasta se confirmă prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, și anume, declarațiile succesorului părții vătămate, Cobzac N., ale martorilor Trocin A., Chizima G., Rîmari G. și Donica M., procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 08.12.2015 cu anexele, planșa fotografică și schița accidentului rutier; procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 26.02.2016, cu participarea lui Litvin I. și a avocatului acesteia, prin care a declarat alte date privind locul unde pentru prima dată a văzut pietonul și unde s-a produs tamponarea; raportul de expertiză judiciară (medico-legală) nr. 196D/2616 din 05.02.2016, privind decesul lui Cobzac V., raportul de expertiză judiciară (medico-legală) nr. 224/D/2616 din 28.04.2017, potrivit căruia, reieșind din localizarea, caracterul

morfologic și mecanismul de formare al leziunilor corporale, în timpul impactului primar posibil, victima Cobzac V. era în poziția ortostatică, orientată cu fața laterală dreapta spre unitatea de transport aflată în mișcare.

În baza probelor administrate, apreciate de instanța de fond prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, acțiunile inculpatei corect au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

Ori, infracțiunea s-a manifestat prin încălcarea prevederilor pct. 45 alin. (1), (2), pct. 39 alin. (1), pct. 42 alin. (1) ale Regulamentului circulației rutiere.

Astfel, a fost stabilit că inculpata, la 08.12.2015, aproximativ la ora 10.30, conducea autoturismul „Honda CRV” cu n.î. XXXX, deplasându-se în mun. Chișinău, pe str. Ialoveni din direcția șos. Hâncești spre or. Durești, mun. Chișinău. În timpul deplasării, în apropierea blocului cu numărul 98/1, conducătorul auto Litvin I. nu a manifestat prudență sporită la trafic, a ignorat cerințele pct. 45 alin. (1), (2), pct. 39 alin. (1), pct. 42 alin. (1) din Regulamentul circulației rutiere și, în consecință, a lovit pietonul Cobzac V.

În rezultatul accidentului rutier, pietonul Cobzac V. a decedat, iar conform raportului de expertiză judiciară (medico-legală) nr. 196D/2616 din 05.02.2016, decesul lui Cobzac V. a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise, contuziei cerebrale, fracturii bazei craniului, hemoragiei externe și interne.

Conform pct. 45 al Regulamentului circulației rutiere, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Potrivit pct. 39 alin. (1) al Regulamentului circulației rutiere, înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic.

În conformitate cu prevederile pct. 42 alin. (1) al aceluiași regulament, determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau/și indicatoarele rutiere 5.37.1 - 5.41.3, iar în lipsa acestora - de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare.

Astfel, a fost constatat că încălcarea de către inculpată a pct. 45 alin. (1), (2), pct. 39 alin. (1), pct. 42 alin. (1) al Regulamentului circulației rutiere a fost probată prin procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 08.12.2015, schița accidentului rutier și foto-tabelul anexat prin care s-a cercetat str. Ialoveni din direcția str. Ialoveni 98/1, mun. Chișinău, unde a avut loc lovirea pietonului Cobzac V.

Totodată, vinovăția inculpatei rezultă și din deteriorările depistate la automobilul acesteia de model „Honda CRV” cu n.î. XXXX, fiind stabilit că, în urma producerii accidentului rutier, a fost deteriorată bara de protecție partea dreaptă, parbrizul, acoperișul partea dreaptă, capota din față partea dreaptă.

Aceste circumstanțe au fost confirmate și prin declarațiile martorului Trocin A., că după lovirea pietonului, automobilul inculpatei s-a tamponat în copaci, astfel automobilul avea deteriorat parbrizul și acoperișul.

Și inculpata a confirmat că deteriorarea automobilului său s-a produs ca rezultat al tamponării cu victima în partea stângă față, în regiunea farului. Altă deteriorare pe partea stângă a acoperișului automobilului, a fost cauzată de o creangă a copacului. Din spusele inculpatei, în momentul producerii accidentului rutier, victima s-a lovit de capota automobilului, iar inculpata s-a deplasat cu el pe capotă virând spre stângă.

În același timp, lipsa urmelor de frânare la fața locului accidentului rutier a fost demonstrată prin actele întocmite la fața locului și declarațiile martorului Chizima G., că nu a auzit ca automobilul inculpatei să frâneze sau să se oprească, însă a văzut că farul de frânare a automobilului s-a aprins deja când acesta se afla în câmp, deci, sunt irelevante declarațiile inculpatei că, în momentul în care a văzut persoana, s-a speriat, a apăsas pe frână.

Mai mult, vinovăția inculpatei rezultă și din declarațiile acesteia că distanța între ea și pieton din momentul când l-a văzut era de 2 m. Când s-a produs tamponarea victima s-a întors spre ea și s-a oprit în loc. În acel moment a întors volanul în stânga, în partea pietonului.

Inculpata a indicat și faptul că victima s-a lovit de capota automobilului și s-a deplasat cu el pe capotă, când a virat la stânga, el a căzut jos lângă copac, împrejurările date fiind confirmate și de martorul Chizima G. care a indicat că a victima s-a oprit în tulpina nucului și nu a avut contact cu creanga copacului.

Totodată, vinovăția inculpatei este dovedită și prin raportul de expertiză medico-legală nr. 196D/2616 din 05.02.2016, potrivit căruia moartea lui Cobzac V. a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise, contuziei cerebrale, fracturii bazei craniului, hemoragiei externe și interne cauzate în urma accidentului rutier, fiind în legătură directă cu survenirea decesului, precum și raportul de expertiză medico-legală nr. 224/D/2616 din 28.04.2017, potrivit căruia, reieșind din localizarea, caracterul morfologic și mecanismul de formare al leziunilor corporale, în timpul impactului primar posibil, victima Cobzac V. era în poziția ortostatică, orientată cu fața laterală dreapta spre unitatea de transport aflată în mișcare.

În același timp, martorul Chizima G. a relatat că a auzit o lovitură, ulterior a văzut cum victima stătea pe asfalt încercând să se ridice, însă automobilul îl împingea înainte, iar victima se rostogolea; victima s-a oprit în tulpina nucului, iar automobilul inculpatei s-a oprit în câmp, împrejurări ce confirmă vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate.

Deci, a fost stabilit că automobilul „Honda CRV”, n.î. XXXX, a fost implicat într-un accident rutier în rezultatul căruia a decedat Cobzac V.

La fel, vinovăția inculpatei se probează și prin faptul că inculpata la momentul depistării automobilul „Honda CRV” pe str. Ialoveni nr. 98/1, la solicitarea ofițerului

de urmărire penală Rîmari G. de a arăta locul accidentului rutier, a indicat locul tamponării pietonului pe contrasens. Iar, ulterior, fiind audiată în prezența avocatului, inculpata și-a schimbat depozițiile, declarând că a indicat greșit locul tamponării pietonului, fiind indusă în eroare de buzunarul pentru oprirea transportului de rută de la marginea carosabilului. Astfel, inculpata a susținut că tamponarea pietonului a avut loc la o distanță de aproximativ 1 m. de la axa imaginară a părții carosabile, pe banda sa de circulație.

Însă, versiunea inculpatei reprezintă o modalitate de apărare și de eschivare de la răspunderea penală, aceste afirmații fiind combătute prin probele administrate.

Pe lângă acesta, în raportul de expertiză din 24.05.2017, se indică doar distanța necesară unui automobil de model „Honda CRV” pentru oprire și că în speță era imposibilă evitarea impactului prin frânare. Însă, în cadrul examinării cauzei, a fost stabilit că în momentul în care în vizorul inculpatei a apărut victima, aceasta s-a speriat și nu a frânat, dar a virat volanul la stânga, în direcția pietonului.

Prin urmare, concluziile din raportul de expertiză din 24.05.2017 nu confirmă nevinovăția inculpatei.

Astfel, a fost constatat că inculpata nu a ținut cont de obligativitatea ce-i revenea de a determina personal și vizual banda de circulație, nu a prevăzut posibilitatea apariției unor situații periculoase, nu a întreprins careva acțiuni ce ar fi sporit siguranța deplasării pe tronsonul dat de drum, reieșind din situația rutieră complicată (drum îngust, fără marcaj rutier, mișcare în dublu sens), deplasându-se în împrejurimea unor instituții de stat populate, nu a racordat viteza de deplasare, astfel încât să-și asigure posibilitatea reală de reacționare și evitare a unor eventuale situații periculoase, adică nu a manifestat dexteritate în conducere.

Mai mult, inculpata se deplasa la o distanță mai îndepărtată de partea dreaptă a drumului, fără a ține cont de intervalul de siguranță necesar și în momentul când în vizorul său a apărut pietonul Cobzac V., care traversa carosabilului de la stânga la dreapta relativ deplasării unității de transport, nefiind pregătită pentru o astfel de situație periculoasă, deși situația rutieră o obliga la o prudență deosebită, nu a frânat pentru a stopa unitatea de transport, nu a asigurat deplasarea automobilului fără a schimba direcția de mers, s-a speriat și brusc a virat la stânga spre pieton, tamponându-l cu partea frontală dreaptă.

Totodată, urmarea prejudiciabilă a infracțiunii se exprimă prin decesul victimei, iar potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 196D/2616 din 05.02.2016, moartea lui Cobzac V. a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise, contuziei cerebrale, fracturii bazei craniului, hemoragiei externe și interne și se află în legătură cauzală directă cu survenirea decesului.

În același timp, faptul că în urma tamponării de către automobilul de model „Honda CRV”, condus de inculpată, ce a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere, a pietonului, Cobzac V., căruia i-au fost cauzate leziuni corporale grave, ce au dus la decesul acestuia demonstrează legătura de cauzalitate dintre faptă și urmarea prejudiciabilă.

La fel, legătura cauzală dintre accidentul rutier și cauza decesului este probată și prin rapoartele de expertiză medico-legală nr. 196D/2616 din 05.02.2016 și nr. 224/D/2616 din 28.04.2017, prin care s-a constatat că decesul Cobzac V. a survenit

drept urmare a leziunilor corporale cauzate prin tamponarea acestuia de automobil, iar reieșind din localizarea, caracterul morfologic și mecanismul de formare al leziunilor corporale, în timpul impactului primar posibil, victima era în poziția ortostatică, orientată cu fața laterală dreapta spre unitatea de transport aflată în mișcare.

Deci, se atestă că declarațiile succesivului părții vătămate și ale martorilor sunt veridice, consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului penal, atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanța de judecată, fiind în coroborare cu celelalte probe administrate.

Declarațiile inculpatei privind nevinovăția sa în comiterea infracțiunii se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată

Pe lângă aceasta, este nefondată poziția apărării că accidentul rutier s-a produs ca rezultat al creării unei stări de lipsă de predictibilitate a situației rutiere de către pieton, fapt care a determinat careva situație de avariere și imposibilitatea conducătorului auto a evita impactul.

Ori, constituia obligația primordială a inculpatei care conducea mijlocul de transport, având starea sănătății, inclusiv a vederii, bune, să respecte Regulamentului circulației rutiere, și anume pct. 45 alin. (1) și (2). Astfel că se consideră că inculpata putea și trebuia să vadă obstacolul apărut și chiar dacă prin traversarea străzii neregulamentară, pietonul a încălca regulile de circulație rutieră, inculpata aflându-se la volanul automobilului, ce este un mijloc de pericol sporit urma să fie atentă la trafic, să țină cont de situația rutieră, să dea dovadă de dexteritate în conducere, iar în cazul apariției unor obstacole, să reducă viteza sau să oprească, ceea ce ultima nu a efectuat, fiind constatat că inculpata nu a frânat.

Totodată, individualizarea pedepsei este un proces personal - rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Potrivit art. 61 alin. (1) și (2) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, ea având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, scopul pedepsei penale nu este ca aceasta să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că, pedeapsa nu trebuie privită ca „preț” pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă, ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei, prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, urmărindu-se ca partea vătămată și statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptății, inclusiv prin prisma principiilor proporționalității și cel al echității.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont și de faptul că inculpata a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani, că nu are antecedente penale, *nu și-a recunoscut vina*, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, a reparat parțial prejudiciul cauzat succesorului părții vătămate.

Însă, prin raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-2721 din 24.05.2017, *vinovăția inculpatei în comiterea accidentului rutier este diminuată, deoarece ea nu dispunea de posibilitate tehnică de evitare a tamponării pietonului Cobzac V. folosind frânarea*, circumstanță atenuată de care instanța urmează să țină cont la individualizarea pedepsei.

Astfel, reieșind din circumstanțele cauzei, ținând cont de faptul că pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acesteia, cât și a altor persoane, este posibilă prin stabilirea unei pedepse cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, ținând seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de examinare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, cum ar fi: conduita bună a infractorului, străduința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii, comportarea sinceră pe parcursul procesului.

Ori, fiind efectuată o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatei, urmărind în acest sens comportamentul acesteia în viața socială, ținând cont de faptul că pericolul social reprezentat de fapta comisă, infracțiunea făcând parte din categoria celor grave, luând în considerație că inculpata a comis infracțiunea din imprudență, are o vârstă tânără, este angajată în câmpul muncii, instanța de apel conchide că scopul legii penale poate fi atins și fără izolarea acesteia de societate.

Mai mult, inculpata a comis infracțiunea din imprudență, *totodată partea vătămată, prin acțiunile sale, este și el vinovat de accidentul rutier, ori, a traversat carosabilul în loc nereglementar, fără a se asigura*.

Totodată, orice participant la trafic, respectând el însuși regulile de circulație rutieră, este în drept să se aștepte că și ceilalți participanți la trafic să respecte regulile de circulație rutieră.

Însă, conform Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 20 din 08.07.1999, nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere au fost încălcate și de pietonul pățimit.

Deci, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat concluzia ei.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatei, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei, corijarea și reeducarea acesteia este posibilă fără izolarea de societate, aplicând pedeapsa cu închisoarea, instanța a ajuns la concluzia că scopul pedepsei penale poate fi atins prin suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă, conform prevederilor art. 90 Cod penal, acordându-i șansa de a-și corecta comportamentul în sensul respectării legii penale.

Astfel, pedeapsa este echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune și, în circumstanțele în care, infracțiunea comisă face parte din categoria celor grave, iar art. 90 Cod penal permite aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei pentru această categorie de infracțiuni, inculpatei, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, urmează a-i fi stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

Deci, pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

În același timp, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. Iar o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Pe lângă aceasta, prin acțiunea civilă, succesorul părții vătămate, Cobzac N., a solicitat încasarea din contul inculpatei a prejudiciului material în sumă de 2000 lei, moral în mărime de 800.000 lei, a sumei de 3000 lei lunar pentru întreținerea copiilor minori a victimei decedate și a cheltuielilor de asistență juridică.

În acest sens, instanța de fond corect a conchis că ***pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, judecarea cauzei trebuie amânată pentru stabilirea circumstanțelor referitor la veniturile inculpatei, compania de asigurări cu care avea încheiat contract de asigurare etc.***, urmează a fi admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de Cobzac N. către Litvin I. în partea încasării prejudiciului material.

În același timp, este parțial întemeiată cerința succesorului părții vătămate și avocatului Veaceslav Brăteanu privind încasarea prejudiciul moral în mărime de 800.000 lei.

Potrivit art. 1423 alin. (1) Cod civil (în vigoare la data apariției raportului juridic), mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională etc.); nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor, pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

Astfel, prejudiciul moral încasat de instanța de fond în sumă de 80.000 lei este prea mic, iar suma de 800.000 lei, solicitată de succesorul părții vătămate, este neproportională cu suferințele cauzate succesorului părții vătămate și exagerată în raport cu circumstanțele cauzei.

Prin urmare, instanța de apel, suma de 100.000 lei este echitabilă pentru repararea prejudiciului moral, pentru suferințele fizice și psihice suportate de succesorul părții vătămate Cobzac N.

Totodată, cheltuielile solicitate de acuzare reprezintă cheltuieli obișnuite, suportate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, nefiind generate de comportamentul inculpatei pe durata urmăririi penale, fiind neîntemeiată solicitarea privind stabilirea obligației de compensare a acestor cheltuieli din contul inculpatei.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a deciziei și menținerea sentinței în latura pedepsei.

Recurentul a invocat că la stabilirea pedepsei inculpatei, instanța de apel a omis faptul că infracțiunea comisă s-a soldat cu decesul unei persoane, nefiind indicate motivele condamnării cu suspendarea condiționată, conform art. 90 Cod penal.

Mai mult, inculpata nu a perceput gravitatea faptei săvârșite, astfel că reeducarea și încadrarea ei în societate urmează a fi efectuată prin privare de libertate, aceasta fiind o pedeapsă proporțională faptei comise.

Totodată, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că inculpata a comis accidentul rutier *fiind în stare de ebrietate alcoolică*.

Ori, actualmente a căpătat o amploare deosebită comiterea infracțiunilor de acest gen de către conducătorii auto, fapt ce condiționează majorarea infracțiunilor dina ceastă categorie.

Instanța de apel, nu a ținut cont de raportul circumstanțelor atenuante, care lipsesc la caz, și a celor agravante stabilite, precum și de faptul că pedeapsa redusă până la minimul prevăzut de sancțiune se consideră echitabilă atunci când s-a constatat un cumul de circumstanțe atenuante prevăzute la art. 76 Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Veaceslav Brăteanu, în numele succesorului părții vătămate Cobzac Natalia, în care solicită casarea hotărârilor adoptate în latura civilă, privind prejudiciului material și moral.

Recurentul a indicat că instanța de apel, refuzând satisfacerea integrală a pretențiilor de ordin material și moral înaintate de succesorul părții vătămate Cobzac N., nu a constatat care este starea materială a inculpatei și posibilitatea acesteia de a acoperi întregul prejudiciu material și moral solicitat și nu a indicat probele pe care își întemeiază soluția, iar instanța de apel a creat impresia că succesorul părții vătămate nu a fost auzit și nu a fost luat în serios, iar nerealizarea acestor sarcini constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil, prevăzut la art. 6 alin. (1) din CEDO.

Astfel, instanța de apel nu și-a motivat suficient soluția în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral.

Ori, Cobzac N. a rămas fără soț, iar doi copii au rămas fără tată, în urma infracțiunii comise de inculpată, care nu a contribuit cu nimic la cheltuielile de înmormântare, iar suma prejudiciului moral încasat este inequitabilă și incapabilă să compenseze pierderea soțului și tatălui a doi copii minori.

Prin urmare, prima instanță nu a respectat prevederile legale la adoptarea unei soluții întemeiate în latura civilă, pronunțând o hotărâre pripită prin care a dispus încasarea din contul inculpatei în beneficiul succesorului părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 80.000 lei, conform acțiunii civile fiind solicitată o sumă mult mai mare.

Totodată, victima a fost soțul lui Cobzac N. și tatăl a doi copii minori, iar Cobzac N. a indicat în susținerea pretențiilor de ordin moral că decesul soțului i-a

provocat suferințe de ordin psihic, care s-au manifestat și continuă a se menține sub forma depresiei. Deoarece victima nu mai poate fi reîntoarsă la viață s-au substituită cu altă persoană, iar decesul acestuia a lăsat o amprentă gravă de ordin emoțional, succesorul părții vătămate a evaluat daunele morale la suma de 800 000 lei.

Deci, suma prejudiciului material și moral solicitată de către succesorul legal al părții vătămate reprezintă o justă și echitabilă satisfacție a prejudiciului material și moral suferit de reclamantă, ca urmare a decesului victimei, evenimente care au produs suferințe psihice incomensurabile și care în esență sunt de natură perpetuă.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.2. Avocatul Marian Babără, la fel, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Recurentul a invocat că a fost stabilit cert că victima traversa strada neregulamentară, fără a se asigura, de după în obstacol vizual, situație în care inculpata nu putea să-și dea seama că aceasta va constitui un obstacol pentru ea.

Aceste concluzii se întemeiază și pe raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-2721 din 24.05.2017, potrivit căruia, inculpata nu dispunea de posibilitate tehnică de evitare a tamponării pietonului folosind frânarea.

Cu toate că inculpata recunoaște fapta de are este învinuită, aceasta nu recunoaște vinovăția în săvârșirea infracțiunii. Astfel, inculpata a declarat că până la impact nu a văzut victima când se deplasa pe partea carosabilă, această poziție fiind confirmată și prin procesul-verbal de examinare a locului accidentului, din care nu se atestă urme de frână, precum și prin declarațiile martorilor oculari că nu s-au auzit sunete de frânare bruscă. Ori, aceste circumstanțe, în context cu starea tehnică bună a automobilului, confirmă că inculpata nu a văzut obstacolul apărut în calea ei și nu a putut întreprinde nici o acțiune pentru a-l evita.

În aceste împrejurări nu sunt incidente prevederile pct. 45 alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere care se aplică doar în cazul în care șoferul observă obstacolul.

Totodată, inculpatei nu-i poate fi incriminată nici încălcarea prevederilor pct. 45 alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere, fiind stabilit că aceasta conducea un automobil în stare tehnică bună, viteza era regulamentară, carosabilul era liber, având posibilitatea efectivă de deplasare, conștientizând că în apropierea locului tamponării nu sunt amplasate treceri de pietoni, iar iluminarea naturală îi permitea să vadă bine partea carosabilă.

Potrivit art. 20 Cod penal, fapta se consideră săvârșită fără vinovăție dacă persoana care a comis-o nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile și nici nu trebuia sau nu putea să le prevadă.

Astfel, inculpata nu și-a dat seama că va săvârși accidentul, deoarece nu a văzut victima, nu își dădea seama despre consecințele acestui accident și, aflându-se la volan, nu acționa în direcția comiterii unui accident, având ca scop deplasarea sa pe partea carosabilă cu stricta respectare a cadrului legal. Inculpata nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile și nici nu trebuia sau nu putea să le

prevadă, or, circula pe banda sa de pe partea carosabilă a drumului, unde nu trebuie și nu pot să se afle pietoni. Dacă inculpata ar fi observat victima, ar fi întreprins toate măsurile necesare evitării tamponării ei, chiar dacă aceasta traversa drumul într-un loc nepermis. Prin urmare, este o cauză imprevizibilă, ce se datorează imprudenței victimei, care s-a aruncat brusc în fața automobilului.

Ori, victima a încălcat flagrant prevederile Regulamentului circulației rutiere și a traversat strada într-un loc nepermis, neasigurându-se de posibilitatea efectuării acestei acțiuni, ce necesită a fi luată în considerație cu lipsa vinovăției inculpatei în comiterea accidentului.

Pe lângă aceasta, inculpata, nefiind obligată, dar dând dovadă de bună credință, conștientizând că fapta sa lipsită de vinovăție a adus suferințe familiei decedatului, a susținut-o financiar pe soția acestuia.

Instanțele de fond și de apel au ignorat aceste împrejurări și eronat au indicat că inculpata nu a prezentat probe în vederea confirmării nevinovăției sale. Or, procesul penal presupune că organul de urmărire penală este obligat să administreze probe ce confirmă vinovăția, iar inculpata a indicat că aceste probe confirmă lipsa vinovăției sale.

Mai mult, instanța de apel a accentuat elementele art. 20 Cod penal, însă le-a interpretat eronat ca fiind circumstanțe atenuante.

Circumstanțele cauzei generează doar concluzia că inculpata conducea un automobil fără defecțiuni tehnice, se afla într-o stare fizică bună, se deplasa regulamentar, manifesta dexteritate în conducere, iar la un moment, la o distanță foarte mică, i-a apărut în cale victima, fără a avea posibilitatea de a frâna.

Prin urmare, se atestă lipsa vinovăției inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate, ce coroborează cu prevederile art. 20 Cod penal, care stabilește că fapta se consideră săvârșită fără vinovăție dacă persoana care a comis-o nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile și nici nu trebuia sau nu putea să le prevadă.

Deci, inculpata nu și-a dat seama că va săvârși accidentul, deoarece nu a avut posibilitatea fizică și tehnică să evită impactul, nu a văzut pietonul și nu își dădea seama despre consecințele acestui accident, iar, aflându-se la volan, ea nu acționa în direcția comiterii unui accident, având ca scop deplasarea pe partea sa carosabilă, cu stricta respectare a cadrului legal. Inculpata nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile și nici nu trebuia sau nu putea să le prevadă, or, circula pe banda sa de pe partea carosabilă a drumului, unde nu trebuie și nu pot să se afle pietoni. Dacă inculpata ar fi observat victima, ar fi întreprins toate măsurile necesare evitării tamponării ei, chiar dacă aceasta traversa drumul într-un loc nepermis. Prin urmare, este o cauză imprevizibilă, ce se datorează imprudenței victimei, care, fiind în stare avansată de ebrietate, s-a angajat în traversarea drumului într-un loc nepermis, ignorând transportul care circula.

Totodată, potrivit practicii Curții Supreme de Justiție, și anume, dosarul nr. 1ra-34/2020, în cauza penală în privința lui Liubii I., persoana nu poate fi recunoscută vinovată dacă victima traversa neregulamentar strada, iar șoferul nu dispunea de timp suficient pentru a reacționa la aceste acțiuni ilegale.

Cu toate că apărarea a invocat mai multe argumente și probe care demonstrează lipsa vinovăției inculpatei, instanțele de fond și de apel au omis aceste argumente și probe, nu s-au pronunțat asupra lor și nu le-au combătut, ignorând lipsa posibilității fizice a inculpatei de a evita accidentul. Ori, această imposibilitate nu a fost combătută de instanțele de judecată prin alte dovezi, iar probele acuzării, care confirmă poziția apărării, au fost puse la baza concluziei de condamnare.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12), 16) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit face următoarele concluzii.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă următoarele împrejurări.

În primul rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că recursul avocatului Marian Babără este fondat în drept pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12), 16) Cod de procedură penală care prevăd următoarele temeiuri - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție (pct. 5.2. din decizie).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările relevate în descriptivul hotărârilor atacate,

asupra căror motive concrete invocate în apelul apărării nu s-ar fi pronunțat instanța de apel și care ar fi esența circumstanțelor și erorile de drept că hotărârile atacate nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele din art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și care ar fi în asemenea caz cea corectă, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5.2. din decizie*).

Rezultă, că recursul menționat nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțe invocate în recursul ordinar al avocatului Marian Babără, în care în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5.2. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatei, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor ei infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpatei, succesului părții vătămate, Cobzac N., ale martorilor Trocin A., Chizima G., Rîmari G. și Donica M., procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 08.12.2015 cu anexele, planșa fotografică și schița accidentului rutier, procesul-verbal de verificare a declarațiilor inculpatei la locul infracțiunii din 26.02.2016, raportul de expertiză medico-legală nr. 196D/2616 din 05.02.2016, privind decesul lui Cobzac V., raportul de expertiză medico-legală nr. 224/D/2616 din 28.04.2017, potrivit cărui în timpul impactului primar posibil, victima Cobzac V. era în poziția ortostatică, orientată cu fața laterală dreapta spre unitatea de transport aflată în

mișcare, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând detaliat motivele pentru care a respins versiunile și dovezile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatei a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Totodată, soluția instanței de apel coroborează și cu jurisprudența națională, potrivit căreia, nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere au fost încălcate și de către pătimit. Asemenea împrejurări pot fi luate în considerație de către instanța judiciară doar ca circumstanțe atenuante (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 08.07.1999, nr.20 - Despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației, la examinarea cauzelor penale, referitoare la încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatare a mijloacelor de transport, pct. 6.*).

Ori, în speță este constatat că victima traversa strada într-un loc nepermis, adică neregulamentar, iar potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-2721 din 24.05.2017 (*vol. 1, f.d. 187*), inculpata nu a dispus de posibilitate tehnică de a evita tamponarea pietonului folosind frânarea.

Însă, probele administrate și enunțate supra, inclusiv declarațiile inculpatei că s-a speriat și a virat la stânga, adică spre victimă și direcția de contrasens, tamponând victima și continuând deplasarea cu ea pe capotă până a părăsit carosabilul, parcurgând și o porțiune din acostament, dovedesc indubitabil că decesul victimei este legat cauzal de încălcarea anume de către inculpată a prevederilor pct. 39.1), 42.1), 45.1) ale Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 357 din 13.05.2009.

Pe lângă aceasta, cu referire și la circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului (*pct. 5. din decizie*), se atestă că la stabilirea pedepsei, instanța de apel just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute

pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului.

În această consecutivitate și în cazul în care în rechizitoriu este indicat că „*circumstanțe agravante prevăzute de art. 77 Cod penal nu au fost stabilite*”, iar afirmațiile recurentului că inculpata: „*a comis accidentul rutier fiind în stare de ebrietate alcoolică*” (pct. 5. din decizie) nu i-au fost imputate prin rechizitoriu, nici invocate și dovedite de acuzator în cadrul judecării cauzei, când potrivit jurisprudenței naționale în cazul în care regulile circulației rutiere au fost încălcate și de către pățimit, asemenea împrejurări pot fi luate în considerație de către instanța judiciară ca circumstanțe atenuante (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 08.07.1999, nr.20 - Despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației, la examinarea cauzelor penale, referitoare la încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatare a mijloacelor de transport, pct. 6.*), instanța de apel just a ținut cont că inculpata a săvârșind o infracțiune gravă, dar din imprudență, neavând antecedente penale, având o vârstă tânără și fiind încadrată în câmpul muncii, a recuperat pre cheltuielile funerare, deci nu prezintă pericol pentru societate, luându-se în considerare și că victima traversa strada în loc interzis, nedestinat trecerii pentru pietoni, întemeiat concluzionând că corectarea și reeducarea ei este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, pentru o perioadă de probațiune, potrivit art. 90 Cod penal.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatei în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acesteia, cât și a altor persoane (pct. 4. din decizie).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile vizate sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei, inclusiv în latura pedepsei penale aplicate inculpatei (pct. 5., 5.2. din decizie).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza

probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura pedepsei penale, în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2.-5., 5.2. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de acuzare și apărare (*pct. 5., 5.2. din decizie*), că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, că s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare vizate sunt neîntemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, dacă este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt neîntemeiate, recursurile procurorului și avocatului Marian Babără urmează a fi respinse ca inadmisibile.

În al treilea rând, conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În conformitate cu art. 225 alin.(3), 220 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă

temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) concluzia că: **„instanța de fond corect a conchis că pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, judecarea cauzei trebuie amânată pentru stabilirea circumstanțelor referitor la veniturile inculpatei, compania de asigurări cu care avea încheiat contract de asigurare, etc., urmează a fi admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de Cobzac N.”**, este absolut neîntemeiat, deoarece stabilirea circumstanțelor **referitor la veniturile inculpatei, compania de asigurări cu care avea încheiat contract de asigurare, etc.**, este posibilă în procedura penală și în cadrul judecării cauzei penale, cu atragerea persoanelor civilmente responsabile, iar instanțele nu au efectuat nicio acțiune în acest sens, în materialele cauzei lipsind și dovada contractului de asigurare vizat;

b) nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 1423 Cod civil, ori, prejudiciul moral încasat în mărime de 100.000 lei nu este adecvat și proporțional caracterului și gravității suferințelor psihice cauzate succesorilor persoanei vătămate, legate de decesul soțului, părintelui și întreținătorului a doi copii minori, gradului de vinovăție al inculpatei, împrejurărilor în care au fost săvârșite faptele infracționale, cât și gravitatea consecințelor survenite, inclusiv cele reproduse la *pct. 2., 3.2., 4. și 5.1. din decizie*.

Circumstanțele expuse atestă că instanța de apel nu a judecat apelurile avocatului Veaceslav Brăteanu și succesorului părții vătămate, Cobzac Natalia, în condițiile legii și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția în latura civilă.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează parțial hotărârea atacată și dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului avocatului Veaceslav Brăteanu, casării deciziei contestate în partea *încasării din contul lui Litvin Irina în beneficiul lui Cobzac Natalia a prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei*, cât și în partea privind menținerea sentinței în partea soluției de *admitere în principiu a acțiunii civile înaintată de Cobzac Natalia către Litvin Irina în partea încasării prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă*, și dispunerea rejudecării cauzei în aspectul vizat de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic și de avocatul Marian Babără, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, în privința inculpatei Litvin Irina xxxx.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Veaceslav Brăteanu, în numele succesorului părții vătămate Cobzac Natalia, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, în privința inculpatei Litvin Irina xxxx, în partea *încasării din contul lui Litvin Irina în beneficiul lui Cobzac Natalia a prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei*, cât și în partea privind menținerea sentinței în partea soluției de *admitere în principiu a acțiunii civile înaintată de Cobzac Natalia către Litvin Irina în partea încasării prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă*, și dispune rejudecarea cauzei în partea vizată, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, decizia contestată se menține, fiind irevocabilă în această parte.

Decizia, în partea dispunerii rejudecării cauzei, nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 11 decembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh